

ด่วนที่สุด

ที่ กต ๐๒๐๐.๑๑/๕๘๘๖

กระทรวงการต่างประเทศ

ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

เรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒
พร้อมด้วยคำแปลภาษาไทยอย่างไม่เป็นทางการ

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอเสนอเรื่อง ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรี
กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอ
คณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี
พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มี
ผลผูกพันรัฐบาลไทย รวมทั้งเป็นการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการเมือง การต่างประเทศ และความมั่นคง
ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา (Mekong - Ganga Cooperation: MGC)
เป็นกรอบความร่วมมือแรกของอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงกับประเทศนอกอนุภูมิภาคฯ จัดตั้งขึ้นเมื่อปี ๒๕๔๓ ริเริ่มโดย
สาธารณรัฐอินเดีย และประกอบด้วยประเทศสมาชิก ๖ ประเทศ ได้แก่ ราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐ
ประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ราชอาณาจักรไทย สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม
และสาธารณรัฐอินเดีย โดย MGC มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและความเชื่อมโยงระหว่าง
สาธารณรัฐอินเดียบอกอนุภูมิภาคฯ ใน ๑๐ สาขาความร่วมมือ ได้แก่ การท่องเที่ยว วัฒนธรรม การศึกษา
สาธารณสุขและการแพทย์แผนดั้งเดิม การเกษตรและสาขาที่เกี่ยวข้อง คมนาคมและการสื่อสาร วิสาหกิจขนาดกลาง
ขนาดเล็กและขนาดย่อม การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และการพัฒนาทักษะ
และการเสริมสร้างศักยภาพ โดยไทยมีบทบาทสำคัญในฐานะหุ้นส่วนให้ความร่วมมือร่วมกับสาธารณรัฐอินเดีย

๑.๒ การประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ จะจัดขึ้นในวันที่
๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ที่กรุงเทพฯ ในรูปแบบการประชุมแบบผสมผสาน (hybrid) โดยมีรองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวและรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
การต่างประเทศสาธารณรัฐอินเดียบนประธานร่วม และที่ประชุมจะรับรองเอกสารผลลัพธ์การประชุม จำนวน
๑ ฉบับ คือ ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ (Joint
Ministerial Statement of the 12th Mekong - Ganga Cooperation Ministerial Meeting) พร้อมด้วย
เอกสารภาคผนวก (Annex) จำนวน ๒ ฉบับ ได้แก่ (๑) เอกสารแนวคิดเรื่องกลไกประเทศผู้ขับเคลื่อนหลัก (Lead
Country) ในแต่ละสาขาความร่วมมือภายใต้ MGC และ (๒) เอกสารแนวคิดเรื่องการจัดตั้งสภาธุรกิจ
กรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา (MGC Business Council)

/ ๒. เหตุผลความจำเป็น...

๒. เหตุผลความจำเป็นที่จะต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ที่จะมีการรับรองในการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทยในด้านนโยบาย และมีความเกี่ยวข้องกับหลายหน่วยงาน จึงเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามนัยมาตรา ๔ (๗) ของพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ และเป็นไปตามเงื่อนไขของมาตรา ๑๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ กล่าวคือ ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการหรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป และการดำเนินการตามร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ไม่มีการใช้งบประมาณ เนื่องจากเป็นการรับรองร่างเอกสารเพื่อแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองร่วมกับประเทศสมาชิก MGC ในการส่งเสริมความร่วมมือและต่อยอดการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นสิ่งที่ประเทศไทยดำเนินการอย่างต่อเนื่องอยู่แล้ว โดยไม่ก่อให้เกิดพันธกรณีทางกฎหมายเพิ่มเติมต่อประเทศไทยแต่อย่างใด

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

การประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ จะรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ในวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๖๖ กระทรวงการต่างประเทศจึงขอความกรุณานำเสนอคณะรัฐมนตรีภายในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๔.สาระสำคัญ ข้อเท็จจริง และข้อกฎหมาย

ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ เป็นเอกสารแสดงเจตนารมณ์ของรัฐมนตรีประเทศสมาชิก MGC ที่มุ่งส่งเสริมความร่วมมือในด้านต่าง ๆ สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๔.๑ ทบทวนความก้าวหน้าและย้ำความมุ่งมั่นในการส่งเสริมความร่วมมือของ MGC ทั้ง ๑๐ สาขา เพื่อฟื้นฟูพลวัตและขับเคลื่อนผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการฟื้นฟูกลไกประเทศผู้ขับเคลื่อนหลัก (Lead Country) ในแต่ละสาขาความร่วมมือ

๔.๒ ชื่นชมบทบาทของสาธารณรัฐอินเดียในการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาของอนุภูมิภาคฯ ทั้งภายใต้โครงการที่ให้ผลเร็ว (Quick Impact Projects: QIP) การให้สินเชื่อ และความช่วยเหลือของสาธารณรัฐอินเดียในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ความเชื่อมโยง การศึกษา สาธารณสุข และการท่องเที่ยว และวัฒนธรรม รวมทั้งการบริหารจัดการน้ำ โดยเฉพาะการส่งเสริมความร่วมมือกับคณะกรรมการแม่น้ำโขง (Mekong River Commission: MRC)

๔.๓ ย้ำความสำคัญของการส่งเสริมความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะการผลักดันการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงบทบาทของวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็กและขนาดย่อม (MSMEs) ผ่านกลไกการสัมมนาทางธุรกิจ และการจัดตั้งสภาธุรกิจกรอบความร่วมมือฯ

๔.๔ ย้ำความสำคัญของการเชื่อมโยงผ่านโครงการโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืนและยืดหยุ่น เพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในอนุภูมิภาคฯ โดยเฉพาะโครงการเชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมระหว่างอินเดีย - เมียนมา - ไทย (โครงการถนนสามฝ่าย) และการให้ความสำคัญกับการสอดประสานการทำงานร่วมกันระหว่าง MGC กับยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี - เจ้าพระยา - แม่น้ำโขง (ACMECS) ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาวิชาการและเศรษฐกิจ (BIMSTEC) และอาเซียน

๔.๕ ย้ำการส่งเสริมความร่วมมือเพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการเพิ่มพูนความร่วมมือด้านการศึกษา การส่งเสริมทักษะและศักยภาพ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม การเกษตร สาธารณสุข และการส่งเสริมความร่วมมือด้านการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม

๕. รายงานการวิเคราะห์หรือศึกษาตามกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรีหรือคำสั่งใด ๆ

๖. ผลกระทบ

การดำเนินการตามร่างแถลงการณ์ร่วมฯ สอดคล้องกับการดำเนินนโยบายการต่างประเทศและเศรษฐกิจระหว่างประเทศของไทยในการส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาอย่างยั่งยืนในอนุภูมิภาคฯ และการลดความเหลื่อมล้ำด้านการพัฒนา โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิก เพื่อสนับสนุนความเข้มแข็งของประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะการเชื่อมโยงในทุกมิติ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมขนส่ง ความเชื่อมโยงด้านกฎระเบียบ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม นอกจากนี้ ยังเป็นการส่งเสริมบทบาทของไทยในอนุภูมิภาคฯ ด้วย

๗. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา

๘. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงการต่างประเทศได้มีหนังสือถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เพื่อขอรับข้อคิดเห็นต่อร่างแถลงการณ์ร่วมฯ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศจะรวบรวมและประมวลข้อคิดเห็นของฝ่ายไทย เพื่อนำไปเจรจาหาข้อสรุปกับประเทศสมาชิก MGC ต่อไป

๙. ขอกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

๙.๑ ประเด็นมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐

ร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ พร้อมด้วยเอกสารภาคผนวก มีสาระสำคัญเป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมืองระดับรัฐมนตรีในการกล่าวถึงพัฒนาการ และความคืบหน้าในการส่งเสริมความร่วมมือของ MGC ในสาขาความร่วมมือ ๑๐ สาขา โดยร่างแถลงการณ์ร่วมฯ พร้อมด้วยเอกสารภาคผนวก ไม่มีถ้อยคำหรือบริบทใดที่มุ่งจะก่อให้เกิดพันธกรณีภายใต้บังคับของกฎหมายระหว่างประเทศ กอปรกับไม่มีการลงนามในร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว ดังนั้น ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ พร้อมด้วยเอกสารภาคผนวก จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๗๘ ของรัฐธรรมนูญฯ

๙.๒ ประเด็นมาตรา ๑๖๙ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ ตามมาตรา

๑๖๙ (๑) ของรัฐธรรมนูญฯ กำหนดว่า คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งหลังจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร ตามมาตรา ๑๖๗ (๒) และต้องปฏิบัติหน้าที่ต่อไปตามมาตรา ๑๖๘ ของรัฐธรรมนูญฯ จะต้องไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติงานหรือโครงการ หรือมีผลเป็นการสร้างความผูกพันต่อคณะรัฐมนตรีชุดต่อไป เว้นแต่ที่กำหนดไว้แล้วในงบประมาณรายจ่ายประจำปี กระทรวงการต่างประเทศเห็นว่า โดยที่ร่างแถลงการณ์ร่วมฯ พร้อมด้วยเอกสารภาคผนวก เป็นการกล่าวถึงพัฒนาการและความคืบหน้าในการส่งเสริมความร่วมมือของ MGC ในสาขาต่าง ๆ จึงอยู่ในข่ายที่สามารถดำเนินการได้

๑๐. ข้อเสนอของส่วนราชการ

๑๐.๑ ให้ความเห็นชอบต่อร่างแถลงการณ์ร่วมการประชุมรัฐมนตรีกรอบความร่วมมือ

ลุ่มน้ำโขง - คงคา ครั้งที่ ๑๒ ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างเอกสารดังกล่าวที่ไม่ใช่สาระสำคัญ หรือไม่ขัดต่อผลประโยชน์ของไทย ขออนุมัติให้กระทรวงการต่างประเทศดำเนินการได้โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๑๐.๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศหรือผู้แทนที่ได้รับมอบหมายร่วมให้การรับรองร่างแถลงการณ์ร่วมดังกล่าว ตามที่ประเทศสมาชิกมีฉันทามติ
จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดอน ปรมัตถ์วินัย)

รองนายกรัฐมนตรี
และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

สำนักงานปลัดกระทรวง

กลุ่มงานความร่วมมือลุ่มน้ำโขง

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๓๐๔๙ (นางสาวลลิตภัทร เกิดกรุง ๐๖๕ ๔๖๗ ๙๐๒๔)

โทรสาร ๐ ๒๓๕๔ ๕๐๗๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ lalitpat.k@mfa.go.th